

Предговор

Секлеро-маджарската (унгарската) форма на азбуката роваш (сходна на рунийската) е част от световното културно наследство на човечеството, интелектуален продукт на древна цивилизация, създаден от маджарите (унгарците) и техните предшественици в древни времена. Произходът, развитието и връзката ѝ с други форми на писане е и до днес обект на научни изследвания; сред изследователите и ползвателите на азбуката роваш съществуват множество теории по този въпрос. Все пак съществуват безспорни доказателства, че през IX век маджарите широко използват азбуката роваш в своя език, което позволява да се направи предположението, че употребата на тази азбука датира от няколко века преди това.

Подобно на повечето страни в Европа, и в Унгарското царство в началото на 11-ти век латинският език и латиницата залягат в официалната писмена комуникация на църквата и държавата. Но азбуката роваш се използва и до днес в част от унгарско-говорещите райони. Тя се е използвала както от обикновени овчари, от т. нар. секлерски дървари, така и от благородниците и духовенството; нещо повече, в някои периоди е използвана за тайна писменост. Азбуката роваш не само е оцеляла през бурите на Средновековието и последващите исторически периоди, но през цялото това време е била в постоянно развитие. През последните няколко десетилетия от съвременната история, достигайки неподозирана степен на популярност, успява да отговори на днешните нужди. Понастоящем се публикуват книги, периодични издания и интернет страници с текст на секлеро-маджарската азбука роваш; произведения на изкуството, обществени знаци и индустриални марки използват тази азбука; десетки хиляди изучават тази национална форма на писменост, благодарение на отдадени учители.

Нарастващият брой на тези, които разбират и ценят това древно изкуство, надминава сто хиляди, което налага необходимостта от разработване на съвременни правила за употреба на това древно умение. Част от този процес се състои в осигуряване на последователност във формата на знаците, осъвременяване на правилата за писане и техническо стандартизиране – разработено от ползвателите на азбуката роваш, като група – почти по същият начин както техните предшественици, като същевременно се запазва и доразвива тази писменост. Тази книга представя една глава в това призвание за съхраняване на традициите: Общността на пишещите на секлеро-маджарски роваш се събраха в Гьодьольо, Унгария на 4 октомври 2008 г. на конференцията "Живата роваш", за да обсъдят как да въведат роваш в епохата на компютрите.

От всички писмености в Европа, живи и в употреба, само секлеро-маджарската форма роваш не е част от стандарта Уникод, което би способствало за нейната обща употреба в информационните технологии. Ето защо Общността на пишещите на секлеро-маджарски роваш, организирани в групи или през интернет, под ръководството на д-р Габор Хошсу, официално представиха предложението за стандарт №3527, обяснен в подробности в книгата. Общността сериозно се е заела със задачата колкото се може по-скоро тази старинна азбука да бъде приета в стандартите с най-широко приложение. Затова се нуждаем и вашата подкрепа, читатели.

Авторите на тази книга считат, че секлеро-маджарската форма на писане роваш е магически дар от предците, едно мистично наследство за бъдещите поколения, което носи със себе си отговорността да се отнасяме към него с уважение и дълбока почит, и да го предадем на бъдните поколения с подходящите промени, наложени от времето. Това е особено необходимо днес, тъй като спектърът от концепции и идеи, съдържащи се в тази древна форма на комуникация, толкова пряко обвързани с всяка област на унгарският език и култура, може да бъде пътят към жадуваното унгарско интелектуално прераждане.